

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2026

4. Pulje: Viden & Kompetence

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2025	Basisbudget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt		3.100	4.600	
Rådgivning				
40	Omlægning og udvikling	-	4.600	§8
-	Omlægnings- og udviklingstjek til nye og etablerede økologer	3.100	-	
Rådgivning i alt		3.100	4.600	
Aarhus Universitet i alt		0	1.135	
Rådgivning				
41	"Nyeste forskningsbaserede viden i økologi til fremtidens landbrugere"	-	1.135	§8
Rådgivning i alt		0	1.135	
D&K Gruppen		361	890	
Rådgivning				
42	Økologisk og Klimarobust Landbrug – Fra Principper til Praksis	-	890	§8
-	Omlægning til økologisk og klimarobust mælkeproduktion	361	-	
Rådgivning i alt		361	890	
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt		394	594	
Rådgivning				
43	Kompetenceopbygning med fokus på biodynamiske principper, regenerative praksis og resultater	-	444	§8
44	Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder 2026	-	150	§8
-	Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder 2025	394	-	
Rådgivning i alt		394	594	
Landbrugspodcasten v. Jysk Medieproduktion i alt		0	83	
Rådgivning				
45	Den Økologiske Omstilling – podcast om praksisnær viden til landmænd	-	83	§8
Rådgivning i alt		0	83	
Puljen i alt		3.855	7.302	

Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug – Viden & Kompetence

Note 40: Omlægning og udvikling

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Omlægnings- og udviklingsprojektet har til formål at understøtte beslutningsgrundlaget hos primærproducenter, der overvejer at omlægge til økologiske drift, samt at belyse aspekter og kvalificere beslutninger hos primærproducenter, der ønsker at udvikle deres nuværende økologiske produktion via fastholdelses-, udviklings- eller bæredygtighedstjek, herunder også med særligt fokus på forventede konsekvenser af Grøn Trepert. Det samlede formål er både at øge og udvikle den økologiske produktion.

Aktiviteterne i omlægnings- og udviklingsprojektet omfatter udførelse af omlægnings-, fastholdelses-, udviklings- og bæredygtighedstjek hos primærproducenter over hele landet indenfor landbrug, gartneri, frugt- og bæravl. Fordelingen af de enkelte typer af tjek vil løbende blive tilpasset, så det kan afspejle det aktuelle behov. På den måde kan indsatser og behov i erhvervet imødekommes. Udførelsen af tjek vil primært blive fordelt mellem de lokale rådgivningsvirksomheder og Innovationscenter for Økologisk Landbrugs egne konsulenter. Omlægningstjek kan tilbydes alle konventionelle primærproducenter, og rådgivningen målrettes den konkrete bedrift. Fastholdelses- udviklings- og bæredygtighedstjek kan tilbydes alle eksisterende økologiske bedrifter. Denne type af tjek er ofte kendetegnet ved en stor grad af kompleksitet og behov for inddragelse af flere kompetencer / fagligheder. Det forventes, at en væsentlig andel af tjek vil omhandle forskellige aspekter og følger af Grøn Trepert.

Hos de lokale rådgivningsvirksomheder vil der blive afholdt orienteringsmøder for primærproducenter, og såvel rådgivere fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug, de lokale rådgivningsvirksomheder som andre relevante aktører vil formidle viden om forskellige aspekter og følger af Grøn Trepert.

Der planlægges at udarbejde i størrelsesordenen:

- 270 omlægnings-, fastholdelses- og bæredygtighedstjek.
- Bilagsmateriale og faktaark til omlægningsmappen.
- 4-6 artikler, opslag, annoncer og/eller små film og billeder til sociale platforme.
- 8-12 orienteringsmøder for primærproducenter med særligt fokus på Grøn Trepert.
- 160 tjek med særligt fokus på konsekvenser af Grøn Trepert.

Baseret på tidligere års erfaringer er forventningen, at effekterne af de forventede 430 tjek er, at der:

- Vil være god overensstemmelse mellem de producenter, der har fået et omlægningstjek, og dem, som efterfølgende søger certificering. Det gælder både for de producenter, der på eget initiativ har efterspurgt muligheden, og for de producenter, der har takket ja til et tjek som følge af en opsøgende indsats iværksat af Innovationscenter for Økologisk Landbrug.
- Vil være en stor effekt af fastholdelses- og bæredygtighedstjek, da de som regel er motiverede af en konkret situation eller et ønske på den enkelte bedrift. Producenten vil i forbindelse med disse tjek få hjælp og sparring mhp. at iværksætte konkrete handlinger. Ligeledes kan tjekkene bruges til at diskutere og planlægge strategiske handlinger med afsæt i Grøn Trepert.

Det er vigtigt at henlede opmærksomheden på, at gennemførelsen af de forskellige former for "tjek" nok er en kendt aktivitet og ramme uden megen fornyelse i selve projektansøgningen, MEN det væsentlige er, at der er tale om unikke besøg, der opleves som nye og meget værdifulde på den enkelte bedrift, og som kræver, at rådgiveren hver eneste gang forholder sig til en ny konkret bedrift og problemstilling. At rammen er kendt på forhånd, er blot en stor fordel i forhold til udbredelse, kendskab, anvendelse samt optimal udnyttelse af bevillingen.

For alle typer af tjek gælder det, at på nogle bedrifter vil tiltag kunne iværksættes umiddelbart i forlængelse af tjekket, og i andre situationer griber det ind i større strategiske beslutninger.

Note 41: Nyeste forskningsbaserede viden i økologi til fremtidens landbrugere

Tilskudsmodtager: Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (Aarhus Universitet)

Formål

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets formål er at skabe et koncept for, hvordan nyeste forskningsfaglige viden inden for økologisk jordbrug kan formidles i undervisningen på landbrugsskolerne. Konceptet udvikles, afprøves og evalueres i undervisning i projektperioden. Målet er at højne fremtidens økologiske landbrugeres videns- og kompetenceniveau for at sikre tidssvarende, forskningsbaseret udvikling af den økologiske jordbrugssektor samt styrke økologisk jordbrugs bidrag til den grønne omstilling af landbruget.

Aktiviteter

Projektet udføres af ICROFS – Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer (projektleder), Landbrug & Fødevarer Økologi samt Videncenter for Jord- og Landbrug. Kalø Økologisk Landbrugsskole og Asmildkloster Landbrugsskole er samarbejdspartnere. En følgegruppe bestående af landets øvrige 15 landbrugsskoler (via Videncenter for Jord- og Landbrug netværk) og projektledere fra andre igangværende projekter inviteres til at følge udviklingen og bidrage til forankringen af projektets resultater. Herudover er forskere fra landets forskningsinstitutioner tilknyttet som bidragsydere.

I første kvartal udarbejdes en behovsafdækning (arbejdsmappe 1) på Kalø Økologisk Landbrugsskole og Asmildkloster Landbrugsskole for at sikre, at de undervisningsmaterialer, som udvikles, er relevante at afprøve i undervisningen i efteråret 2026. Behovsafdækningen bages op af interviews på to øvrige landbrugsskoler samt en spørgeskemaundersøgelse i følgegruppen. Analysen af afdækningen danner grundlag for det videre arbejde.

I andet kvartal udvikles de didaktiske skabeloner (arbejdsmappe 2), og der indhentes forskningsfaglig viden til undervisningsmaterialer (arbejdsmappe 3). Der udarbejdes tre forskellige didaktiske skabeloner tilpasset forskellige læringsstile og forskellige behov for at inddrage undervisningsmaterialerne i undervisningen. Der udvikles minimum seks konkrete undervisningsmaterialer, som gøres tilgængelige på ØKO-Portalen. De didaktiske skabeloner og undervisningsmaterialer udvikles i samarbejde mellem landbrugsskolelærere og forskere med projektpartnerne som faciliterende redaktion.

I tredje og fjerde kvartal afprøves undervisningsmaterialerne konkret i undervisningen på de to landbrugsskoler og evalueres efterfølgende af lærere og elever. De didaktiske skabeloner og afprøvede undervisningsmaterialer justeres herefter og offentliggøres på ØKO-Portalen til fremtidig brug.

I hele projektperioden gennemføres en massiv kommunikationsindsats (arbejdsmappe 4) for udvalgte målgrupper for at sikre den ønskede forankring af projektet og for at bane vejen for en kontinuerlig strøm af nyeste forskning i økologi ind i landbrugsskolernes undervisning.

Effekter

Projektets primære effekt er kompetenceopbygning i primærsektoren via formidling og informationsaktiviteter om økologi på landbrugsskolerne. Projektet vil fremtidssikre en kontinuerlig strøm af nyeste forskning inden for økologisk jordbrug. Undervisningsmaterialerne skal både styrke viden- og kompetenceniveauet samt øge interessen for den økologiske produktionsform. Fremtidens landmænd vil blive uddannet på højest mulige faglige niveau med udgangspunkt i nyeste viden i økologi for at kunne tackle landbrugets udfordringer og bidrage positivt til klima, miljø, biodiversitet, sundhed og velfærd.

Note 42: Økologisk og Klimarobust Landbrug – Fra Principper til Praksis

Tilskudsmodtager: D&K Gruppen

Projektets formål er via inspiration og dygtiggørelse af økologiske og konventionelle landbrugere, at øge arealet med landbrugsjord dyrket efter økologiske, regenerative principper med ønsket om at sikre en mere klimarobust produktion. Projektet bygger på erfaringer fra et projekt støttet af Fonden i 2025. Her blev der afdækket et stort behov for at brede forståelsen af økologiske regenerative tiltag ud til flere landbrug og driftsgrene.

Projektet vil inspirere landbrugere, så de genopdager de oprindelige økologiske principper, der, sammen med regenerative praksisser, byder på en vej, hvor landbruget bliver del af løsningen på klima- miljø- og biodiversitetskrisen.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets aktiviteter er opdelt i fire arbejdspakker:

1. **Kursus** med intro til regenerative metoder koblet til økologiens principper og værktøjer til udvikling og omlægning. Her skabes indsigt i jordsundhed, planterobusthed, mikroliv, mindset og biodiversitet med et økologisk regenerativt afsæt. Kurset skaber et fælles teoretisk vidensgrundlag, vækker interesse og synliggør potentialer. Det målrettes økologiske og konventionelle mælkeproducenter og planteavlere, og holdes i to landsdele.
2. **Omlægnings- og udviklingstjek**
 - Tyve af kursusedtagerne tilbydes omlægningstjek (konventionelle) eller udviklingstjek (øko). Her omsættes kursusteori til erfaring på egen bedrift. Muligheder og barrierer for udvikling mod mere regenerativ økologisk forvaltning synliggøres. Et tjek omfatter bedriftsbeskrivelse, jordanalyse, kvalitative interview.
 - Ti deltagere tilbydes et "biotjek", med fugle som nøgleindikator for agro-økologisk sundhed. Tjekket indeholder: Drøftelse af gårdens landskabsforvaltning, landskabsvandring, fugleregistrering, og fotografering af biotoper/naturtyper.
 - Alle tjek afrundes med en rapport om resultater og drøftelser, og en samtale om *hvad* der kan realiseres, *hvornår* og *hvordan*.
3. **Udviklingsgrupper** samler landbrugere i små fællesskaber, der besøger hinanden. Ved hvert besøg er der fokus på udvalgte emner og praksis. Målgruppen er landbrug, der har været på kursus og/eller deltaget i et tjek, og som er interesseret i udvikling. Vi faciliterer fem udviklingsgrupper i to landsdele.
4. **Opsamling med erfaringsudveksling og bred formidling.** Her omsættes faglig og praktisk viden til guidelines for udvikling og omlægning. Opsamlingsformat er dels powerpoint, og dels 10 videoer, der zoomer ind på en specifik udfordring/løsning. På opsamlingsmøder præsenteres indsigter på tværs, og deltagere netværker og erfaringsudveksler. Møder holdes i to landsdele, og giver deltagere mulighed for at forberede næste vækstsæson; mentalt, i markplaner og driftsbudget. Samtidig giver ti små videoer hurtig adgang til inspiration og leverer praksisnære eksempler fra mennesker og landbrug, som gør nye tilgange mere tilgængelige. Videoer bliver frit tilgængelige på YouTube.

Effekter

Hovedparten af deltagere i AP1 ændrer forståelse af planter og dyrs trivsel, jordsundhed og naturlige regenererende kredsløb. Det er en bevægelse mod en mere helhedsorienteret tænkning, og den naturlige udvikling for disse bedrifter vil være orienteret imod opfyldelsen af de fire økologiske grundprincipper.

50 % af deltagere i AP2 har inden for 2 år påbegyndt omlægning til økologi eller implementeret regenerative praksisser, der tilgodeser jordens mikroliv, kulstoflagring og biodiversitet.

Omtale af regenerative økologiske principper vil nå minimum 2000 landbrugere, grundet bred formidling via medier og video.

Landbrug, der omlægges til regenerativ økologisk forvaltning, vil på sigt opleve mere tørkeresistente marker, mindre udfordringer med afløb af vand og næringsstoffer under kraftig regn, bedre jordstruktur og lavere pres fra ukrudt, skadedyr, sygdom. Noget der på sigt forventes at have positiv effekt på bedriftens økonomi.

Note 43: Kompetenceopbygning med fokus på biodynamiske principper, regenerative praksis og resultater

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Formål

Projektet skal styrke viden og praksis inden for biodynamisk og regenerativt jordbrug. Målet er at motivere flere landmænd til omlægning og fordybelse i metoder, der øger jordens frugtbarhed, biodiversitet, kulstofbinding og biodynamisk praksis. Gennem praktisk læring, netværk og videndeling på tværs af biodynamiske, økologiske og konventionelle bedrifter skabes robusthed og højere fødevarekvalitet.

Fonden for **økologisk landbrug**

Aktiviteter

Projektet gennemfører en række aktiviteter, der opbygger kompetencer i kompostering, regenerativ praksis og biodynamiske metoder. Fokus er både på nye biodynamiske landbrug, som står over for store forandringer, og på landmænd, der ønsker at fordybe sig i jordfrugtbarhed og mikroliv.

Der afholdes 10-15 praktiske workshops og erfa-møder fordelt over landet. Her arbejder deltagerne hands-on med fremstilling og pleje af kompost, kompostekstrakt og kompostte, vurdering af kompostkvalitet med og uden mikroskop, samt brugen af biodynamiske præparater. Hver gruppe mødes mindst tre gange, så udviklingen i kompostens kvalitet kan følges, og erfaringer udveksles over tid.

På baggrund af møderne udarbejdes manualer for fremstilling og brug af kompost og præparater. Hertil kommer 5-7 faglige temaer, hvor deltagerne fordyber sig i emner som såsædskvalitet, gødningshåndtering, biodiversitet, jordfrugtbarhed og anvendelse af biodynamiske præparater.

Der planlægges desuden 2-4 bedriftsbesøg med mark- og staldvandring, oplæg fra værter og eksperter, samt en studierejse, der giver indblik i praksis og innovation uden for landets grænser. Projektet sikrer bred formidling gennem 2-4 artikler i relevante fagtidsskrifter.

Arbejdet organiseres i to parallelle spor: (1) planlægning og gennemførelse af aktiviteter, netværksdannelse og udvikling af manualer, og (2) faglig opsamling, evaluering og formidling. Eksterne eksperter fra Danmark og udlandet inddrages, så deltagerne får både praktisk og teoretisk inspiration.

Projektet understøtter netværksdannelse og studiegrupper, der fortsætter ud over projektperioden, og styrker samarbejdet på tværs af biodynamiske, økologiske og konventionelle landmænd.

Effekter

Projektet forventes at øge antallet af biodynamiske bedrifter og udvide det økologiske areal. Anvendelsen af kvalitetskompost og biodynamiske metoder forbedrer jordens frugtbarhed, øger kulstoflagring og styrker biodiversiteten. Landmænd får redskaber til mere robuste driftsformer med højere afgrødekvalitet og bedre økonomi. For samfundet betyder det renere fødevarer, rigere natur og viden, der inspirerer hele den økologiske sektor.

Note 44:

Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder 2026

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug"

Note: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug har, takket være bevillinger fra FØL, gennem nogle år kunnet tilbyde landmænd omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder om biodynamiske principper, metoder og regler. Der er fortsat behov for denne aktivitet blandt jordbrugere, der ønsker at arbejde med udvikling på deres bedrift med inspiration fra de biodynamiske principper og resultater.

Formålet med projektet er at kunne

- o Styrke og udvikle, både kvantitativt og kvalitativt, arealet af og driften på økologiske og biodynamiske landbrug, udbygge samarbejdet og netværket og dermed forebygge tilbagelægning eller nedlæggelse
- o Fastholde og stimulere nuværende biodynamiske landmænds motivation til at udvikle deres dyrkningspraksis mod stadigt mere regenerative metoder og helhedsorienterede biodynamiske målsætninger
- o Styrke bedriftens udvikling i forhold til klima, jordfrugtbarhed, selvforsyning, balanceret husdyrhold, biodiversitet, bæredygtighed og sociale aktiviteter.

Det biodynamiske jordbrug i DK er kvantitativt beskedent i forhold til det økologiske, men voksende og en kvalitativt vigtig inspirationskilde for mange økologer, der ønsker at udvikle deres bedrift i en helhedsorienteret retning med fokus på jordens frugtbarhed, robuste afgrøder, biodynamisk forædlet såsæd, afbalanceret dyrehold, biodiversitet og socialt engagement. Her er de biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek vigtige for den faglige og personlige information og beslutning.

Projektet omfatter også udviklingsmøder for biodynamikere og andre, der vil udvikle deres bedrift endnu mere i retning af de biodynamiske principper for regenerative metoder, i dette projekt med særlig vægt på biodiversitet, jordfrugtbarhed, kulstofopbygning, klimaaspekter og tekniske løsninger til biodynamiske metoder. Disse processer vil foregå som gruppemøder med grupper á 3-5 landmænd, der mødes 2-3 gange.

Projektet omfatter 12-15 omlægnings- eller fastholdelsestjek og 9-12 udviklings-gruppemøder samt netværksaktiviteter og formidling. Vi forventer, at ca. 25% af de landmænd, der får et omlægningstjek, lægger om inden for 3 år.

Fonden for økologisk landbrug

Note 45: Den Økologiske Omstilling – podcast om praksisnær viden til landmænd

Tilskudsmodtager: Landbrugspodcasten v. Jysk Medieproduktion

Formål

Formålet med projektet er at fremme omlægningen til økologisk landbrug i Danmark ved at formidle praksisnær viden, erfaringer og rådgivning i podcastformat. Serien skal inspirere og styrke nuværende og kommende økologiske landmænd og bidrage til en bæredygtig omstilling gennem lettilgængelig og fagligt funderet lydformidling.

Aktiviteter

Projektet etablerer og driver en ny podcastserie om økologisk landbrug, målrettet landmænd i og omkring omlægning til økologi. Serien bygges oven på Landbrugspodcastens eksisterende platform og erfaring, og vil bestå af 12 episoder, som udgives løbende med en episode i måneden. Podcasten vil have fokus på centrale temaer som økonomi.

Tilskudsmuligheder, økologisk sædskifte, dyrevelfærd, foderstrategi mm.

Episoderne produceres i samarbejde med producenter, rådgivere og eksperter, og formidlingen sker i et lettilgængeligt og praksisnært sprog. Podcasten distribueres via et RSS-feed, dette gør podcasten tilgængelig på alle podcasttjenester, herunder Spotify, Podimo, Apple podcast mf. Yderligere laves markedsføring via sociale medier og annoncering for at maksimere lytninger.

Projektet organiseres i fire arbejdsopgaver:

AP1 – Redaktion: Redaktionel planlægning og temaudvikling i samarbejde med fagpersoner.

AP2 – Produktion og Post-produktion: Produktion og postproduktion af 12 podcast episoder.

AP3 – Distribution og Community-engagement: Upload og promovering gennem digitale kanaler og sociale medier. Samt betalt annoncering for at nå så langt ud som muligt med budskaberne.

AP4 – Evaluering: Løbende dataindsamling, lytterundersøgelse og rapportering.

Projektet gennemføres af Jysk Medieproduktion, som har base i Varde og har over fem års erfaring med faglig lydformidling. Podcasten udvikles med stærk grafisk identitet og redaktionel kvalitet, og gæsterne vil være både fagfolk, økologiske landmænd og mulige omstillingsparate landmænd.

Effekter

Projektet forventes at styrke den økologiske omstilling gennem øget afgang til faglig, praksisnær viden i et let tilgængeligt format. Podcasten vil nå bredt ud til både nuværende og potentielle økologiske landmænd, og bidrage til refleksion, vidensdeling og netværk på tværs af sektoren. Det vil øge forståelsen for omlægnings muligheder og udfordringer og dermed bidrage til mere velfunderede beslutninger og bæredygtig udvikling i dansk landbrug.
